

İnatçılık çocuğun duygusal gelişiminin bir sonucudur ve en çok 3-6 yaş arasında yaşanır. Bu yaşlarda inatçılık normaldir. Çocuk ben duygusunun ve özgür olma bilincinin gelişiminden kaynaklanan inatçılık gösterir.

"Güne başlamak için tüm hazırlıkları yapmış ve sıra yeni uyanan çocuğunuzu güne hazırlamak ve ihtiyaçlarını karşılamak için teşebbüse geçtiğiniz bir zamanda çocuğunuz; "Elimi yüzümü yıkamayacağım, o pantolonu giymeyeceğim..." şeklinde itirazlara başlar. Ya da alışverişinizi yaparken; "parka veya Ahmetlere gidelim..." diye isteklerini arka arkaya sıralayarak sizinle inatlaşabilir... Bu inatlaşma gün içinde birçok ailede yaşanmaktadır.

Çocuklar Neden İnatçılık Yapar?

Çocukların gelişim aşamalarına bakıldığı zaman ilk kritik dönem "birinci yaş dönemi"dir. Çocuk bir yaşından sonra yani yürüme ve konuşma becerisi kazandıktan sonra inatçı davranışlar göstermeye başlar. Anne babanın dediğinin tersini yapmaktan ve kuralları çiğnemekten zevk alır gibidir. Anne, "yapma!" dediğinde inadına istenmeyen davranışı tekrarlar. İstenmeyen davranışları tekrarlayan bir

çocuğun amacı sizi kızdırmak ve çileden çıkarmak değildir.

Niyeti koyduğunuz kuralın veya istemediğiniz davranışın ne kadar önemli olduğunu test etmektir.

Siz aynı olumsuz davranışa aynı tepkiyi gösterdikçe ve bundan taviz vermedikçe gerçeği kabullenip sınırları zorlamaz.

İkinci kritik dönem "2,5 yaş dönemi" dir. Kas, kemik ve sinir sistemi yönünden yani fizyolojik olarak hızlı bir gelişme gösterdiğinden uyum sağlamakta zorlanır. Dengesiz, kararsız, olumsuz, her şeye 'Hayır!' diyen isyancı bir kişilik sergiler. Psikolojik yönden de "bağımsızlık çabası" içindedir. Yardım istemez, her şeyi kendi başına yapmak ister; ancak anne ve babaya ihtiyacı olduğunun da farkındadır.

Üçüncü kritik dönem "4 yaş dönemi" dir. Bu dönemde çocuk kendi başına buyruk, kafasına estiği gibi hareket eden, sağda solda dolaşan, çok konuşan, durmadan soru soran ancak cevabını dinleme sabrı göstermeyen, başladığı işi yarım bırakan maymun iştahlı bir çocuktur. *Bununla beraber 2,5 yaş çocuğu kadar inatçı değildir.* **Dördüncü kritik dönem "6 yaş dönemi" dir.** İnatçı ve olumsuz

davranışlarıyla sanki 2,5 yaş çocuğu geri gelmiş gibidir. Anne babalar 5 yaşındaki o uyumlu ve uzlaşmacı çocuğun nasıl olup da böyle zıt bir kişilik sergilediğine anlam veremezler. "Bu çocuğa ne oldu, birden huyu çok değişti?" derler.

Beşinci ve son kritik dönem "ergenliğe geçiş dönemi"dir.

"Hayır!" Demekle Disiplin Sağlanmaz

Çocuğun bir isteğine "Hayır" demeden önce iyi düşünmemiz gerekir. Eğer bu isteği gerekli ve haklı bir istek ise "Evet" demeniz büyüklüğünüze gölge düşürmez. Kurallar gerekli, anlaşılır ve mümkün mertebe az olmalıdır.

Gereksiz konularda ve ayrıntılarda fazla kural ve yasaklama getirirseniz bir süre sonra çocuğunuza çok fazla "Hayır" demek zorunda kalırsınız.

Bu da çocuğunuzda bağımsızlığının elinden alındığı, kendisine güvenilmediği ve her şeyi yanlış yaptığı duygusu ulandıracaktır.

"Çocuğa ne kadar çok "Hayır" dersanız onun inatçılığını körüklemiş size "Hayır" demesine zemin hazırlamış olursunuz. Bir

şey yapmasını istediğimizde veya sınır koyduğumuzda sözlerimizi "Hayır" cevabı almayacağımız şekilde ayarlamamız gerekir. "Sütünü iç" diye dayatmak yerine, "Sütünü cam bardakla mı yoksa fincanla mı içmek istersin" diye seçenek sunmak daha doğru olacaktır.

Sizinle "inatlaşan" çocuğunuza nasıl davranmanız gerekir?

*Kararlı olduğunuzu hissettirin, dengeli davranın, özellikle anne ve baba olarak paralel yaklaştığınızı gösterin.

*Körükleyecek davranışları önceden sezmeye ve önlem almaya çalışın.

*İnatlaşarak huysuzluk yaptığında ilgi göstermeyin, sakinleştiğinde ilgi gösterin.

*Kendini sözel olarak ifade etmesi için destekleyin, siz de model olun. Amacınızın kimin güçlü kimin güçsüz olduğunu kanıtlamak olmadığını hissettirin.

*Kendi yapmak istediği işlerde destekleyin (giyinmek, yemek...)

*Aynı takımda olduğunuzu hissettirin, rakip değil.

*Yapılmasını istemediğiniz bir davranış gösterdiğinde oyunla ilgisini başka bir yöne çekin. Dikkat süresi kısa olduğundan eğer yaratıcı olabilirsiniz dikkatini inatlaştığı olaydan dağıtmayı başarabilirsiniz.

*Oyunlar işe yaramadığında açıklamaları ve ilgiyi kesin. Başka bir işle ilgilenin. Kısa bir süre sonra ağlamasının sonlandığını, sakinleştiğini göreceksiniz.

Yaşamımda edindiğim en büyük bilgi şudur; Kendi kendine yardım etmeyi bilmeyene, hiç kimse yardım etmez.
Pestalozzi

Rehberlik Hizmetleri Eğitimin Ayrılmaz Bir Parçasıdır.

Faydalı olması dileğiyle...

ÇOCUKLARDA İNATÇILIK

**MEHMET ULUSAR
ANAOKULU**

****Kalabalık bir yerde tutturma, inat ve huysuzluk olduğunda, herkesin size baktığını düşünerek geri adım atmayın, olduğunuz ortamdan uzaklaşın ("sakinleşene kadar arabada bekleyeceğiz" gibi).***